

Opdracht werkgroepen thema's

Aanleiding

Het project Ambtenaar van de Toekomst maakt deel uit van het programma vernieuwing rijksdienst. Dit programma, dat in de Nota Vernieuwing Rijksdienst is uitgewerkt, heeft als doelstelling de realisatie van een eenvoudiger en betere rijksoverheid. Er zijn diverse boven- en interdepartementale projecten gestart die een belangrijke bijdrage moeten leveren aan de vernieuwing van de rijksdienst. Dit project is daar één van.

Het doel van het project rijksambtenaar van de toekomst is vormen van een gezamenlijke visie op de rijksambtenaar van de toekomst. Er zal een fundament gelegd worden voor de modernisering van het ambtenaarschap. Een fundament waar we een tijd mee verder kunnen en een richtlijn voor ambtenarenbeleid waarmee ingespeeld wordt op de veranderingen die afkomen op het Rijk als werkgever.

Gaan we een visie opstellen? Ja, ook dat, maar waar het uiteindelijk om draait is beweging. Beweging die leidt tot verandering, vernieuwing en vitalisering van de rijksoverheid. Beweging die essentieel is voor een nieuwe overheid, een eenvoudiger en betere overheid.

Het project Ambtenaar van de Toekomst heeft drie rollen, namelijk:

1. **denktank**

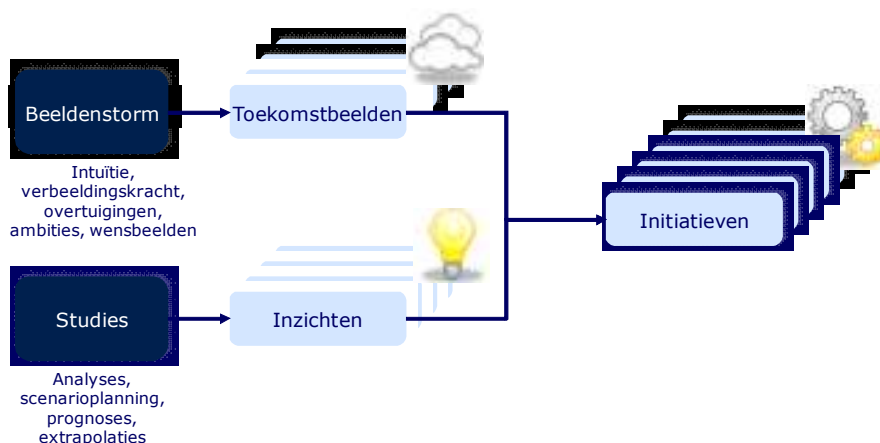
Het project is een denktank omdat het team op basis van onderzoek en inspirerende toekomstbeelden een visie op de Ambtenaar van de Toekomst formuleert. Een visie waarmee de regering aan de slag kan om de nieuwe rijksoverheid vorm te geven.

2. **initiator**

Maar de visie is niet het doel op zich. De visie geeft richting aan de beweging van verandering en vernieuwing. Door het initiëren van toonaangevende activiteiten op het gebied van de Ambtenaar van de Toekomst, wil het projectteam trekker zijn van vernieuwende ideeën. Een duidelijke tweede rol van het projectteam.

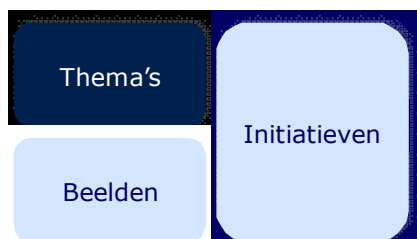
3. **katalysator**

Er lopen al veel initiatieven op het gebied van verandering, vernieuwing en vitalisering van de rol van de ambtenaar. Ambtenaar van de Toekomst ziet het als haar rol om deze initiatieven met elkaar te verbinden. Zodat betrokkenen elkaar kunnen inspireren en ondersteunen. Ook wil Ambtenaar van de Toekomst als katalysator werken door een platform te zijn voor ambtenaren met goede toekomstideeën waarmee zij medestanders kunnen vinden die gezamenlijk zaak willen en kunnen maken van de ideeën.

Bovenstaand figuur toont de twee stromen binnen het project. Via twee beeldenstormen en gevisualiseerde toekomstbeelden worden ambities, verbeeldingskracht en creativiteit ingebracht. Daarnaast leveren een dozijn studies naar specifieke thema's een gedegen analyse van de huidige stand van zaken binnen de rijksdienst en van trends en ontwikkelingen in de omgeving. Deze twee stromen versterken en inspireren elkaar continue.

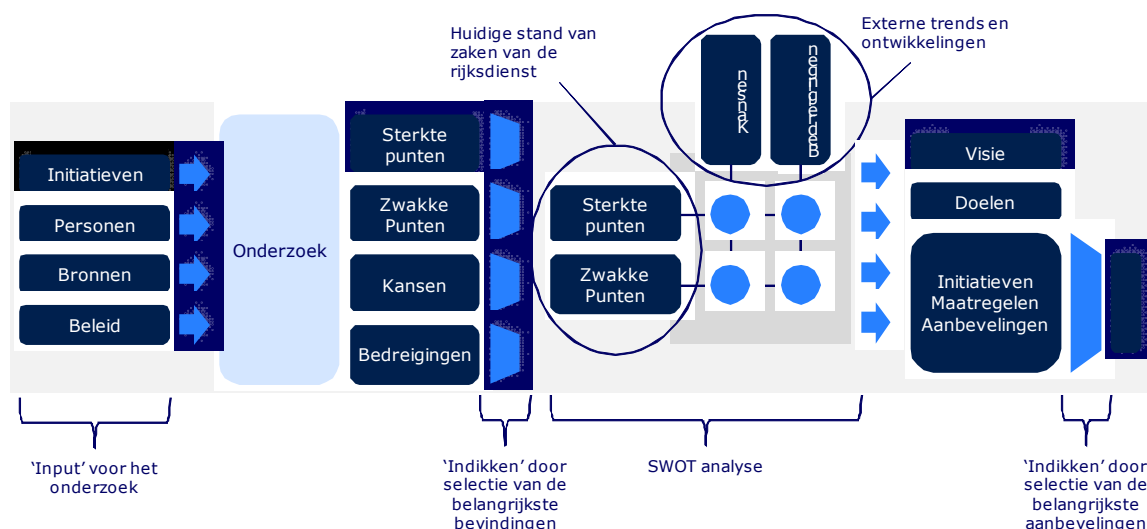
Opdracht

Op de Ambtenaar van de Toekomst komen een groot aantal ontwikkelingen af. Op elf thema's willen wij gestructureerd onderzoek en analyse verrichten om tot een aantal inzichten en aanbevelingen te komen. Deze inzichten en aanbevelingen leiden tot vernieuwende initiatieven. Initiatieven die de overheid klaarstomen voor de toekomst en die een bron van leren en ontwikkeling vormen.

Voor het onderzoeken van een specifiek aspect van de Ambtenaar van de Toekomst, een thema, zoeken wij een gedreven werkgroep. Deze werkgroep vragen we om een visie op het thema te formuleren. De werkgroep komt zowel virtueel als fysiek bij elkaar om bevindingen te delen. Uiterlijk half mei leveren de werkgroepen hun inzichten en aanbevelingen op.

Aanpak

Bovenstaand diagram geeft de aanpak van de werkgroepen weer. Indien u af wilt wijken van deze aanpak, neem dan contact op met het projectteam. De uniformiteit in de aanpak is nodig om de resultaten van de werkgroepen te kunnen verwerken tot een integrale visie, doelen en aanbevelingen.

De werkgroep start met het bepalen van de bronnen van het onderzoek. Dit kunnen bestaande nationale en internationale onderzoeken, domeinspecialisten, bestaande beleidsnota's, bestaande initiatieven en overige literatuur zijn.

De werkgroep destilleert uit deze bronnen bevindingen over de interne stand van zaken van de rijksdienst en bevindingen over de externe situatie, de trends en ontwikkelingen waaraan de rijksdienst bloot staat. De interne bevindingen vallen uiteen in sterke en zwakke punten; de externe in kansen en bedreigingen. De keuze tussen een sterk of een zwak punt, of een kans of bedreiging, is soms lastig te bepalen. Kies dan voor één van de twee categorieën, maar neem het punt niet dubbel op. Een interne trend, zoals de toename van projectmatig werken, nemen we dus als een sterk of een zwak punt op (in het geval van de toename van projectmatig werken waarschijnlijk een sterk punt). Dus stuit u op een interne trend, onderzoek of het toch niet eigenlijk een exponent van een externe trend is. Mocht dat niet zo zijn, neem de interne trend dan als sterk of zwak punt op.

Indien het onderzoek een grote hoeveelheid bevindingen oplevert, is het zaak deze iets 'in te dikken' tot maximaal tien tot vijftien bevindingen per categorie (sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen).

In een zogenaamde SWOT analyse worden de sterke en zwakke punten en de kansen en bedreigingen met elkaar geconfronteerd om tot een visie, doelen en aanbevelingen te komen. Elk van de vier confrontaties heeft een eigen betekenis:

- Kansen en sterke punten zijn gebieden waar de rijksdienst direct op kan acteren
- Kansen en zwakke punten levert gebieden van ontwikkeling

- Bedreigingen en sterke punten zijn gebieden waar de rijksdienst beschermd is tegen nadelige invloeden
- Bedreigingen en zwakke punten levert gebieden van kwetsbaarheid

Deze SWOT analyses worden in april vanuit het projectteam van Ambtenaar van de Toekomst op een inspirerende locatie gefaciliteerd. Na deze workshop kan de werkgroep haar onderzoek verder afronden.

Indien uit de analyse een grote hoeveelheid initiatieven, maatregelen en aanbevelingen volgen, dan is een extra stap van prioriteren en keuze van belang, zodat de werkgroep een uitspraak kan doen over de meest belangrijke aanbevelingen.

De toekomst bedenkt je niet alleen door analyse en rationeel denken. Ook verbeeldingskracht en creativiteit spelen een essentiële rol. Daarom zijn op 28 november en 1 december een aantal toekomstbeelden opgesteld voor de Ambtenaar en overheid van de Toekomst. Deze toekomstbeelden bevatten de overtuigingen, ambities en verlangens van de deelnemers aan de twee beeldenstormen. Wij willen de werkgroep graag stimuleren om ook de beelden ter inspiratie te benutten in het onderzoek. Via de website www.ambtenaarvandetoeekomst.nl is het mogelijk in contact te komen met de werkgroepen die de toekomstbeelden uitwerken.

Planning

Activiteit	januari	februari	maart	april	mei
Samenstellen werkgroepen					
Onderzoek					
SWOT analyse in workshops					
Afronden rapportage					

In januari worden de werkgroepen samengesteld, die vervolgens in februari en maart het onderzoek kunnen uitvoeren. In april worden een aantal data gepland waarop de werkgroepen kunnen inschrijven voor de SWOT analyse. Hierna heeft de werkgroep tot half mei om de rapportage af te ronden.

Onderzoeksvragen

Graag helpt het projectteam de werkgroep op gang met een aantal onderzoeksvragen (deze staan in een apart document). Deze vragen zijn bedoeld als inspiratie van het onderzoek en zijn zeker niet uitputtend. Het staat de werkgroep vrij hier zelf onderzoeksvragen aan toe te voegen.

De onderzoeksvragen vallen uiteen in vier categorieën:

1. Vragen naar bestaande initiatieven, personen, bronnen en beleid per thema
2. Vragen naar de huidige stand van zaken binnen de rijksdienst per thema
3. Vragen naar de externe trends en ontwikkelingen per thema
4. Vragen over mogelijke sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen per thema

5. Vragen over een gezamenlijk visie, doelen en aanbevelingen per thema

Resultaat

Het resultaat van de werkgroep bestaat uit drie producten:

1. Een overzicht van de bronnen van het onderzoek, zoals: bestaande initiatieven, domeinspecialisten, bestaand onderzoek, bestaand beleid en overige literatuur
2. Beantwoording van de onderzoeksvragen
3. Een visie op het thema, doelen voor de rijksdienst ten aanzien van het thema en concrete initiatieven, maatregelen en aanbevelingen

Middelen

Het projectteam Ambtenaar van de Toekomst is beschikbaar om de werkgroepen te ondersteunen in haar activiteiten. Voor de werkgroepen is een werkruimte beschikbaar op www.ambtenaarvandetoekomst.nl. Daarnaast wordt de SWOT analyse in een inspirerende omgeving gefaciliteerd door ervaren professionals.

Wat kost het?

Gedurende het onderzoek in februari en maart verwachten wij dat per teamlid enkele dagen aan het onderzoek besteed wordt. In april kost de SWOT analyse één volle dag. Tenslotte kost ook het afronden van de rapportage nog enkele dagen van de teamleden die de rapportage verzorgen.

Wat levert het op?

- Nieuwe inzichten in binnen het thema
- Nieuwe mensen in uw netwerk
- Directe invloed op de visie van de rijksdienst
- U brengt de vernieuwing van de rijksdienst een stap dichterbij
- Mogelijk betrokkenheid bij het vervolg in specifieke initiatieven